

Sygn. akt IV KZ 62/19

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Stanisław Zabłocki

w sprawie **M. S.**

skazanego za przestępstwo określone w art. 156 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 4 grudnia 2019 r.,

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 17 września 2019 r., II AKa (...),

o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia kasacji,

p o s t a n o w i ł:

**na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. uchylić zaskarżone
postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Apelacyjnemu w (...)
do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Skazany M. S., pismem datowanym dnia 26 lipca 2019 r., złożonym w administracji zakładu karnego w P., wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 września 2018 r., II AKa (...). W uzasadnieniu swego wniosku wskazał, że do uchybienia terminu do wniesienia kasacji doszło z przyczyn przez niego niezawinionych i podał, że na rozprawie apelacyjnej był obecny tylko jego obrońca, a on sam, z uwagi na stan zdrowia (przebyte zawały serca i złe samopoczucie psychiczne), nie brał udziału w

rozprawie odwoławczej, albowiem - jak stwierdził - nie mógł znieść stresu sali sądowej w trakcie rozprawy apelacyjnej w istotnej dla jego życia sprawie. Podkreślił również, że jego obrońca z urzędu, adwokat J. P., która prawidłowo złożyła wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem, była przez niego informowana o chęci wniesienia przez skazanego kasacji. Dlatego też przesłała mu do Zakładu Karnego w W. wyrok wraz z uzasadnieniem oraz informacją o sposobie i terminie zaskarżenia prawomocnego orzeczenia kasacją, której to korespondencji skazany, wedle jego twierdzeń, jednak nie otrzymał, z uwagi na wcześniejsze przetransportowanie do Zakładu Karnego w P. Według twierdzeń skazanego, jednostka penitencjarna w W. nie przekazała tej korespondencji w ślad za przetransportowanym do P. skazanym.

Sąd Apelacyjny w (...), postanowieniem z dnia 17 września 2019 r., II AKa (...), odmówił przywrócenia terminu do złożenia kasacji od wyroku tego Sądu z dnia 6 września 2018 r., II AKa (...) (k. 422-424 akt).

W uzasadnieniu postanowienia podniesiono, że skazany miał obrońcę, który był obecny podczas ogłaszania wyroku i który wyrok z uzasadnieniem otrzymał, na swój wniosek, w dniu 27 września 2018 r. Z kolei, skazany był nieobecny z własnego wyboru na rozprawie apelacyjnej, a był o jej terminie zawiadamiany i nie składał wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia i doręczenia go wraz z wyrokiem, co w świetle art. 422 § 1 i § 2 a *a contrario* k.p.k. powodowało, że nie było podstaw do tego, by wyrok ten z uzasadnieniem doręczyć także i skazanemu. Podkreślono także, że prywatne doręczenie korespondencji przez obrońcę skazanemu w zakładzie karnym (nawet jeżeli miałyby następnie być przekazane w ślad za przetransportowanym skazanym do innej jednostki penitencjarnej) nie spełnia wymogów urzędowego doręczenia, które warunkowałyby bieg 30-dniowego terminu do wniesienia kasacji. Stąd ewentualny brak przesłania takiej korespondencji skazanemu do innego zakładu karnego, w sytuacji gdy ten samodzielnie nie złożył (choć mógł to uczynić) wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia i doręczenie go wraz z wyrokiem, nie rzutuje w żaden sposób na ustalenie, że do uchybienia terminu do wniesienia kasacji miałyby dojść z przyczyn niezależnych od skazanego.

W ustawowym terminie zażalenie na powyższe postanowienie wniósł skazany (k. 425-427), argumentując, że do uchybienia terminu do wniesienia kasacji doszło z przyczyn przez niego niezawinionych. Podkreślił ponownie, że Zakład Karny w W., pomimo takiego obowiązku, nie przekazał dalej korespondencji od jego obrońcy do Zakładu Karnego w P.. Nieprzekazanie tej korespondencji spowodowało natomiast to, że nie można obecnie ustalić, czy jej niezwłoczne przekazanie mogłoby skutkować dochowaniem 30-dniowego terminu do wniesienia kasacji i okoliczności tej nie da się już stwierdzić z całkowitą pewnością. Podnosząc powyższe okoliczności, skazany wniósł o uwzględnienie jego zażalenia i o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sąd Najwyższy w postępowaniu zażaleniowym rozpoznaje sprawę co do zasady w granicach zaskarżenia, a jeżeli zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu – również w granicach podniesionych zarzutów, ale w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 k.p.k. ma obowiązek dokonania kontroli w zakresie szerszym (art. 433 § 1 k.p.k.). W niniejszej sprawie zachodzi właśnie jeden z takich wypadków, gdy sprawę należy rozpoznać w zakresie szerszym, aniżeli wynikałoby to ze sformułowanego w środku odwoławczym zarzutu. Stwierdzone przez Sąd Najwyższy z urzędu uchybienie skutkuje koniecznością uchylecia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

Otóż, wyrok z dnia 6 września 2018 r., II AKa (...), został wydany przez Sąd Apelacyjny w (...) w składzie trzyosobowym, w którym zasiadł między innymi SSA K.M. Ten sam Sędzia zasiadał w składzie jednoosobowym Sądu, który wydał zaskarżone obecnie postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia kasacji.

Wobec powyższego wskazać należy, że stosownie do art. 40 § 3 k.p.k., sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego wnioskiem o wznowienie, zaskarżonego w trybie kasacji lub objętego skargą nadzwyczajną, nie może orzekać co do tego wniosku, kasacji lub skargi. W utrwalonym już w tym zakresie orzecznictwie Sądu Najwyższego w istocie jednolicie podkreśla się, że zakaz ten nie jest ograniczony tylko do oceny merytorycznej zasadności kasacji, lecz odnosi

się do wszystkich rozstrzygnięć, które dotyczą formalnych warunków jej dopuszczalności i których skutkiem może być niedopuszczenie do merytorycznego rozpoznania kasacji, co obejmuje w szczególności orzekanie o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku (zob. w ostatnich latach postanowienia SN: z dnia 12 sierpnia 2019 r., III KZ 31/19, z dnia 5 czerwca 2019 r., II KZ 15/19, z dnia 28 listopada 2018 r., V KZ 51/18, z dnia 28 sierpnia 2018 r., III KZ 29/18, z dnia 23 sierpnia 2018 r., V KZ 33/18, z dnia 30 marca 2017 r., V KZ 7/17, z dnia 30 marca 2017 r., V KZ 9/17, z dnia 8 maja 2013 r. V KZ 31/13, z dnia 11 kwietnia 2013 r., V KZ 29/13, z dnia 13 września 2012 r., III KZ 59/12, z dnia 29 listopada 2007 r., III KZ 110/07, z dnia 15 czerwca 2007 r., IV KZ 39/07, z dnia 26 lutego 2007 r., IV KZ 12/07), a także rozstrzyganie w przedmiocie przywrócenia terminu do wniesienia kasacji lub złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem (zob. np. postanowienia SN: z dnia 17 stycznia 2017 r., II KZ 48/16; z dnia 24 sierpnia 2016 r., IV KZ 38/16; z dnia 24 października 2013 r., III Kz 59/13; z dnia 25 czerwca 2013 r., V KZ 44/13; z dnia 29 stycznia 2014 r., IV KZ 1/14; z dnia 23 maja 2013 r., III KZ 22/13; z dnia 10 września 2008 r., II KZ 49/08; z dnia 30 sierpnia 2007 r., IV KZ 82/07; z dnia 15 lutego 2007 r., V KZ 4/07; z dnia 24 stycznia 2006 r., III KZ 65/05).

Z tego powodu, niezależnie od podniesionych w zażaleniu zarzutów, zaskarżone postanowienie należało uchylić i sprawę w incydentalnym zakresie przekazać do ponownego rozpoznania. Stwierdzenie z urzędu występowania tzw. bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia spowodowało także, że Sąd Najwyższy nie rozpoznał zarzutu podniesionego w tym zakresie w zażaleniu (art. 436 k.p.k.).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w (...) zwróci uwagę na to, aby w składzie orzekającym rozpoznającym wniosek skazanego o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji nie zasiadał żaden z sędziów wydających w tej sprawie wyrok, którego miałyby dotyczyć kasacja. Przy okazji, Sąd ten powinien także ustalić, czy - uwzględniając realia procesowe niniejszej sprawy - sam wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji został złożony z zachowaniem

określonego w art. 126 § 1 k.p.k. terminu, albowiem rozpoznanie spóźnionego wniosku nie jest możliwe.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

ał